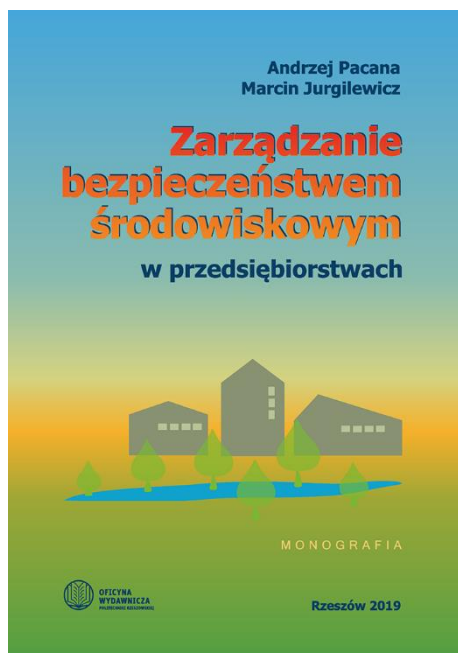

Zarządzanie bezpieczeństwem środowiskowym w przedsiębiorstwach

Andrzej Pacana, Marcin Jurgilewicz

monografia

słowa kluczowe: *bezpieczeństwo środowiskowe, zarządzanie przedsiębiorstwem, systemy zarządzania środowiskowego*

© Copyright by Oficyna Wydawnicza Politechniki Rzeszowskiej, Rzeszów 2019

ISBN 978-83-7934-363-8

98 stron

format B5

oprawa miękka

SPIS TREŚCI

Wykaz ważniejszych skrótów i akronimów

Wstęp

1. Podstawy funkcjonowania przedsiębiorstw
  - 1.1. Cele działalności współczesnego przedsiębiorstwa
  - 1.2. Konteksty zarządzania przedsiębiorstwem
  - 1.3. Istota procesu produkcyjnego
2. Bezpieczeństwo i ochrona środowiska w Polsce
  - 2.1. Zarys pojęcia i rodzaje bezpieczeństwa
  - 2.2. Podstawowe kategorie zagrożeń dla bezpieczeństwa i środowiska
  - 2.3. Bezpieczeństwo i ochrona środowiska jako cel państwa
3. Elementy systemowego zarządzania bezpieczeństwem środowiskowym
  - 3.1. Wprowadzenie do zarządzania bezpieczeństwem i zarządzania środowiskowego w przedsiębiorstwach
  - 3.2. Wymagania normy PN-EN ISO 14001:2015-09
  - 3.3. Gotowość na wypadek awarii i postępowanie poawaryjne
  - 3.4. Zarządzanie ryzykiem
4. Modelowe aspekty bezpieczeństwa środowiskowego
  - 4.1. Model zarządzania bezpieczeństwem środowiskowym
  - 4.2. Model wdrażania systemu zarządzania bezpieczeństwem środowiskowym

Spis tabel i rysunków

Literatura

Streszczenie

Summary

Streszczenie

Jednym z celów, jakie stawiane są przed organizacjami zarządzającymi są cele środowiskowe. Dotyczy to głównie przedsiębiorstw produkcyjnych, gdyż w obszarze ich funkcjonowania najczęściej występują w znaczącej skali negatywne aspekty środowiskowe. Bezpieczeństwo środowiskowe jest dzisiaj podstawowym elementem w całościowym systemie bezpieczeństwa organizacji. Rosnąca świadomość społeczeństwa, a w tym również i pracowników przedsiębiorstw powoduje, że poszukiwane są rozwiązania mające na celu praktyczne wdrożenie zasady zrównoważonego rozwoju. Podstawowym krokiem są oczywiście wymagania prawne. Ich kompetentna identyfikacja i przestrzeganie są fundamentem zabezpieczania środowiska, ale i człowieka jako jednego z jego elementów. Takim aktem prawnym sankcjonującym dobrowolny system zarządzania prośrodowiskowego jest EMAS. Innym rozwiązaniem prośrodowiskowego zabezpieczania środowiska są normy, a wśród nich normy międzynarodowe wydawane przez ISO (np. ISO 14001). Normy te mają również charakter dobrowolny. Wymienione standardy zarządzania są narzędziami, z których korzystając można dobrze zarządzać organizacją, tzn. generować zysk. Dodatkowo, oprócz coraz lepszych wyników finansowych organizacja może osiągać cele prośrodowiskowe i te związane z ogólnie pojętym bezpieczeństwem. Bezpieczeństwo to powiązane jest ze środowiskiem wieloaspektowo. Takim motywem przewodnim wiążącym bezpieczeństwo i środowisko są np. awarie czy ryzyko. Brak bezpieczeństwa prowadzi może w organizacji do celowych akcji sabotażu środowiskowego. Z kolei niezachowanie zasad bhp również może doprowadzić do zdarzeń niepożądanych, w tym awarii, które wpływają niekorzystnie na środowisko, ale również na zdrowie i życie człowieka. Zarządzając ryzykami można te niekorzystne zjawiska ograniczać lub eliminować. Taki stan relacji pomiędzy bezpieczeństwem i środowiskiem podpowiada konieczność zintegrowanego podejścia do zagadnienia ogólnie określonego jako zarządzanie bezpieczeństwem środowiskowym. Należy również zwrócić uwagę na fakt, że zmiany środowiskowe mogą zagrażać bezpieczeństwu, do-prowadzić do niestabilności wielu państw, wzrostu ekstremizmu wśród sfrustrowanego społeczeństwa i przymusowej migracji w poszukiwaniu nowych zasobów. W efekcie mogą zaognić w przyszłości konflikty wewnętrzne i międzypaństwowe. Tak więc, edukacyjnym zadaniem bezpieczeństwa środowiskowego jest przygotowanie specjalistów do pracy w gospodarce i w instytucjach związanych z ochroną środowiska, gdzie zapadają istotne decyzje dotyczące polityk środowiskowych, w zakładach oraz obiektach przemysłowych, w których zagrożenie skażeniem środowiska stanowi znaczący problem.

Przedstawione czytelnikowi opracowanie jest wprowadzeniem w świat ważnych i aktualnych zagadnień bezpieczeństwa środowiskowego, które powinny odgrywać coraz większą rolę w rozwijających się przedsiębiorstwach.